

MF DNES: V Evropě se teď bude zbrojit, i kdyby snad na chleba nebylo

26. 03. 2025

25. 3. 2025 - Mladá fronta DNES/Hovory z lán(ů) - Většina z nás se shodne na tom, že obrana je důležitou součástí národní suverenity. Od nepaměti platí, že kdo nechce žít vlastní armádu, bude nakonec žít armádu cizí. Už méně se shodneme na tom, kolik peněz by do zbrojení ve finále mělo jít, a hlavně kde tyto prostředky vzít.

Poslední summit Evropské rady minulý týden potvrdil předchozí prohlášení politiků o větším zaměření členských států na vlastní, potažmo společnou evropskou obranu. O tom, kde na to vzít, se už tak nadšeně nemluvílo. Ukazuje se, že to bude setsakra tvrdý oříšek, jež nebude jednoduché rozlousknout ani pro ty největší specialisty na lískooříškové pomazánky. Po pandemii covidu-19, která narušila zdraví veřejných financí i těch největších rozpočtových škudlilů, po inflační krizi roku 2022, způsobené ruskou agresí na Ukrajině a umocněné zelenou politikou EU, zkrátka není kde brát.

Posudte sami. Rozpočet EU tvoří z více jak 55 % příspěvky členských států, které se odvíjejí od hrubého národního důchodu členských států, ten na rozdíl od inflace v posledních letech stagnoval. Dalším příspěvkem jsou tradiční vlastní zdroje, hlavně podíl na výběru cel a dalších poplatků, nicméně s liberalizací světového obchodu význam této kapitoly klesá. Komise sázela na tzv. uhlíková cla, ta by nicméně opětovně rozjela inflaci, a budou tak zřejmě přehodnocena, stejně jako další várka emisních povolenek.

Odvětná cla vůči USA byla zatím uložena k ledu i z důvodu strategické závislosti EU na surovinách ze Severní Ameriky. Cokoliv v Evropě vyrobit je totiž kvůli vysokým cenám energií extrémně drahé. Tudy cesta nepovede, nezbyvá než si vypůjčit. Už teď platí, že rozpočet EU byl během covidu zdvojnásoben půjčkou. Ti nejbohatší dostali peníze na „spravedlivou tranzici“, tedy třeba uzavření uhelných elektráren, ti méně bohatí si nakoupili několikrát dotované elektromobily a my ostatní to budeme splácet.

Se zbrojením to dost možná bude podobné, zvláště s tím, jak (ne)transparentně u nás fungovaly armádní zakázky. Někteří se ve snaze financovat zbrojení dívají vlně na unijní rozpočet pro zemědělství. Proč ne? Když se zruší byrokracie a povinnosti, jen ať se zruší i dotace. Jen abychom se pak nedivili, že na rozdíl od Bundeswehru, dost dlouho vedeného Ursulou von der Leyenovou, nemáme místo zbraní košťata a máme dost uniforem, nejen těhotenských, ale nemáme vlastní vojáky ani pro ně vlastní proviant.

Autor: Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR